

TER INFORMATIE

Aan de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

**Directoraat Generaal
Landelijk Gebied en Stikstof**

Auteur

[Redacted signature block]

Datum

13 januari 2025

Kenmerk

DGLGS / 96518821

nota

Update rekenkundige ondergrens

Kopie aan

Bijlage(n)

1

Parafenroute

DG LG&S

LG&S, Directeur Stikstof

LG&S, MT-lid R&D

BPZ

Aanleiding

Recent is er een peerreview gestart op het expertoordeel van Arthur Petersen over de rekenkundige ondergrens. De reviews zijn inmiddels afgerond en Arthur Petersen heeft zijn expertoordeel op basis hiervan aangescherpt. In deze nota krijgt u een update over de stand van zaken en wordt het vervolgproces geschetst.

Advies

- U kunt kennis nemen van de nota.
- De inhoud van de nota mondeling door te spreken.

Kernpunten

- Tot nu toe is de planning volgens schema verlopen. De peerreviews en het (eindconcept) aangescherpte expertoordeel zijn binnen.
- Momenteel wordt er gewerkt aan een ambtelijk advies over de peerreviews en het aangescherpte expertoordeel. Dit is gereed in week 7.
 - Er zijn nog verschillen van inzicht en een aantal punten die verder uitgewerkt moeten worden, onder andere hoe om te gaan met afronding van depositieberekeningen en het juridische kader.
 - Hierbij speelt mee dat de uitspraken Amercentrale en Rendac waarschijnlijk ook gevolgen hebben voor de toepasbaarheid van de rekenkundige ondergrens. Waarbij de ondergrens dan alleen 'werkt' als het gehele project onder de 1 mol blijft. Een ondergrens kan dan 'slechts' voor een gedeelte van de PAS-meldingen een oplossing zijn.

Ontvangen BPZ

- Uw voorganger heeft aan de Kamer toegezegd de afdeling advisering Raad van State om voorlichting te vragen over de rekenkundige ondergrens. Dit ambtelijke advies vormt de basis voor het opstellen van de adviesvraag aan de Raad van State.
- Het ambtelijk advies en de adviesvraag aan de Raad van State zullen interdepartementaal moeten worden afgestemd via de bestaande overleg- en besluitvormingsstructuren. Mogelijk kan het sneller via de ministeriële commissie die in oprichting is, dat wordt uitgezocht.
 - Door de uitspraken Amercentrale en Rendac is de urgentie om zo spoedig mogelijk uitsluitel te hebben of de rekenkundige ondergrens een (deel)oplossing biedt, alleen maar toegenomen. Daarom zoeken we nu uit of we de doorlooptijden kunnen verkorten. We komen hier spoedig op terug.
- Wanneer de Raad van State positief adviseert is het mogelijk om de rekenkundige ondergrens middels een Kamerbrief in te voeren. Het is echter verstandig gezien de belangen om interbestuurlijke besluitvorming tot aan de ministerraad te doorlopen.
 - Wanneer er volgens de reguliere structuren wordt gewerkt dan volgt besluitvorming over de invoering in het najaar (na het BO van november). Ook hiervoor wordt uitgezocht of dit mogelijk sneller kan via de ministeriële commissie waardoor het zomerreces geen vertragende factor is.
- Of een rekenkundige ondergrens houdbaar is zal uiteindelijk moeten blijken via een procedure bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State waarin de ondergrens is ingebracht. Naar verwachting zal dit zal minimaal 1,5 jaar duren.
 - Er is een groot risico dat er een vergelijkbare groep als de PAS-melders ontstaat wanneer een ondergrens sneuvelt bij de Raad van State.
 - Ook bestaande PAS-melders kunnen dan voor een derde keer 'illegaal' worden. Eerst door de PAS-uitspraak, hierna door de uitspraken Amercentrale en Rendac (de PAS-melders die met intern salderen een oplossing hebben gekregen moeten alsnog een vergunning krijgen) en vervolgens door een ondergrens die geen stand houdt.
- Het doel van een rekenkundige ondergrens is het verkleinen van de schijnzekerheid van projectberekeningen met AERIUS Calculator.
 - Met een ondergrens worden projecten die onder deze grens vallen (en geen andere natuureffecten hebben) uitgesloten van een vergunningplicht. Omdat (kleinere) projecten dan geen vergunning meer nodig hebben kan dit de druk op de vergunningverlening mogelijk verlichten.

Toelichting

Stand van zaken op dit moment

In de periode voor het kerstreces heeft de peerreview open gestaan en heeft Arthur Petersen zijn expertoordeel aangescherpt. Dit is geheel volgens de planning verlopen. De reviews waren eind november grotendeels binnen waarop deze gebundeld naar Arthur Petersen zijn verstuurd. Hij heeft vervolgens 4 weken

de tijd gehad om de reviews te verwerken in een aangescherpt expertoordeel. Dit is op 20 december, bij het ingaan van het kerstreces, opgeleverd.

De reviews en het aangescherpte expertoordeel worden nu in verschillende sessies besproken om tot een ambtelijk advies te komen over het geheel. Dit ambtelijk advies vormt tevens de basis voor het opstellen van de adviesvraag aan de afdeling advisering Raad van State.

Zoals eerder aangegeven vergt de Raad van State om voorlichting vragen een gedegen voorbereiding en onderbouwing. Dit start al met het ambtelijk advies waarin uiteengezet moet worden waarom de wetenschappelijke onderbouwing van de ondergrens robuust wordt geacht. Hier wordt nu hard aan gewerkt maar kost meer tijd dan de eerdere inschatting.

Mogelijke gevolgen Amercentrale en Rendac-uitspraken

Waarschijnlijk hebben de Amercentrale en Rendac-uitspraken ook gevolgen voor de toepasbaarheid van de rekenkundige ondergrens. Dit wordt nu uitgezocht. Een eerste inschatting is dat wanneer de ondergrens ingezet wordt bij projecten die al een referentiesituatie hebben alsnog heel het project beoordeeld moeten worden op de wijziging, additionaliteit in ogenschouw nemend. Dat betekent dat de rekenkundige ondergrens alleen 'werkt' als het gehele project onder de 1 mol blijft. Daarmee zal een ondergrens voor die projecten geen verlichting betekenen op de vergunningplicht en voor 'slechts' een gedeelte van de PAS-meldingen een oplossing kunnen zijn. Daarnaast krijgt een initiatiefnemer met een project onder de ondergrens geen rechtszekerheid omdat zijn project vergunningvrij is.